

Vaxholms kommun

Rektorn vid Vaxö skola

Beslut för grundskola med fritidshem och särskoleelever

efter tillsyn av Vaxö skola
i Vaxholms kommun

Tillsyn av Vaxö skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Vaxholms kommun under våren 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Vaxö skola besöktes av Skolinspektionen mellan den 6 mars 2012 och den 7 mars 2012.

Helhetsbedömning

Vid tiden för tillsynsbesöket finns vid Vaxö skola en nyutträd rektor som varit i tjänst endast under några veckors tid. Rektorn är därför inte fullt förtrogen med all verksamhet på skolan. Dock har hon satt sig in i stora delar av verksamheten och även identifierat flera utvecklingsområden. Bland annat har rektorn identifierat kvalitetsarbetet som ett viktigt utvecklingsområde. Rektorn har också tagit fram nya rutiner för att utveckla skolans arbete med exempelvis särskilt stöd och åtgärdsprogram.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans kvalitetsarbete. Bland annat saknas en skolövergripande sammanställning av elevernas kunskapsresultat samt utvärdering av resultat och måluppfyllelse. Detta gäller även för fritidshemmet. För fritidshemmet saknas dessutom egna mål för verksamheten.

Vidare visar tillsynen att det finns brister när det gäller verksamheten i grundsärskolan. Bland annat är det inte tydligt vilka mål och kunskapskrav som gäller för eleverna, grundskolans eller grundsärskolans. Det finns också brister i beslutsfattandet för eleverna i grundsärskolan liksom i arbetet med åtgärdsprogrammen och de individuella utvecklingsplanerna.

Tillsynen visar också att det finns brister i studieron i vissa klasser i Vaxö skola, och det behöver tydligare framgå att planen mot kränkande behandling även omfattar verksamheterna i grundsärskolan och fritidshemmet. Arbetet med skolans åtgärdsprogram behöver förbättras och de individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte kraven i författningarna. Arbetet med att ge eleverna ett aktivt inflytande över utbildningen behöver förtydligas i skolans planering. Fritidshemmet behöver förbättra sitt arbete med att medvetet motverka traditionella könsroller. Eleverna har inte tillgång till studie- och yrkesvägledning.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Vaxö skola i Vaxholms kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vaxholms kommun att senast den 17 juli 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Rektorn och lärarna klargör inte för elever och föräldrar vilka mål utbildningen för grundsärskolan har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och dess vårdnadshavare har.

Utbildningen i grundsärskolan är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelse.

Utbildningen i grundsärskolan är inte upplagd efter elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen och beslut om utbildningens uppläggning har inte fattats.

Lärarna i skolan ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Se till att skolan klargör för elever och föräldrar vilka mål utbildningen i grundsärskolan har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har (Läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 1, Rättigheter och skyldigheter).
- Se till att undervisningen i grundsärskolan utgår från och omfattar läroplanens krav (1 kap. 11 § skollagen samt Läroplanen för grundsärskolan 2011).

- Se till att rektorn beslutar hur utbildningen i grundsärskolan ska läggas upp utifrån den enskilde elevens förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen (11 kap. 8 § skollagen).
- Se till att samråd har skett med elevens vårdnadshavare innan beslut fattas i grundsärskolan (11 kap. 8 § andra stycket skollagen).
- Se till att det finns dokumenterat hur elevernas utbildning är upplagd i grundsärskolan (11 kap. 8 § skollagen).
- Se till att lärarna anpassar undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (1 kap. 4 §, 3 kap. 3 § skollagen första meningen, samt Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 1, En likvärdig utbildning och avsnitt 2.2, Kunskaper).

Grundläggande värden och inflytande

Utformningen av inflytandet anges inte i planeringen av verksamheten och skolan samt fritidshemmet har inte en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Se till att utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten och skolan samt fritidshemmet har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad (1 kap. 10 §, 4 kap. 14 § första stycket skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 2.3, Elevernas ansvar och inflytande).

Trygghet och studiero

Skolmiljön vid skolan präglas inte av studiero.

Det finns inte för varje verksamhet en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

- Rektorn och lärare ser till att vidta de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna studiero (5 kap. 6 § första stycket skollagen).
- Se till att det för varje verksamhet finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8 § skollagen).

Särskilt stöd

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

- Rektorn ser till att beslut fattas om åtgärdsprogram och att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).
- Se till att åtgärdsprogrammet följs upp och att insatserna utvärderas löpande (3 kap. 9 § första stycket skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- Se till att de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen och 11 kap. 16 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn ansvarar inte för skolans och fritidshemmets resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § första stycket skollagen).
- Se till att kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet (4 kap. 4 § andra stycket skollagen).

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Alla elever har inte lika tillgång till den utbildning som anordnas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

I detta ingår att:

- Se till att eleverna och de som avser att påbörja utbildning har tillgång till personal med kompetens för att tillgodose deras behov av vägledning inför utbildning och yrkesval (2 kap. 29 § skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundskolan 2011, avsnitt 2.6, Skolan och omvärlden).

Fritidshemmets uppdrag och innehåll

Fritidshemmet arbetar inte medvetet för att motverka traditionella könsroller.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med fritidshemmets uppdrag och innehåll.

I detta ingår att:

- Se till att fritidshemmet arbetar medvetet för att motverka traditionella könsroller (Lgr 11, avsnitt 1, Skolans uppdrag).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Rektorn och lärarna klargör inte för elever och föräldrar vilka mål utbildningen för grundsärskolan har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och dess vårdnadshavare har.

Utbildningen i grundsärskolan är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelse.

Utbildningen i grundsärskolan är inte upplagd efter elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen och beslut om utbildningens uppläggning har inte fattats.

Lärarna i skolan ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

Enligt skollagen och läroplanerna ska rektorn och lärarna klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har.

Tillsynen av grundsärskolan i Vaxö skola visar att det finns brister i den information som lämnas till elever och vårdnadshavare om utbildningen i grundsärskolan. Det saknas dokumentation som tydligt beskriver målen för grundsärskolans verksamhet i Vaxö skola och vid intervjuer med lärarna framkommer att det finns en otydlighet i informationen till föräldrar och elever i grundsärskolan. Till exempel informeras inte föräldrar och elever om kunskapskraven för grundsärskolan, och skillnaderna mellan kunskapskraven i grundsärskolan och grundskolan klargörs inte för föräldrar och elever. Enligt lärarna finns det elever som inte har full kännedom om att de är mottagna i grundsärskolan och läser enligt grundsärskolans kursplaner.

Enligt skollagen och läroplanen ska utbildningen vara systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser. Rektorn får besluta att en elev i grundsärskolan ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar för det. Samråd med elevens vårdnadshavare ska ske innan beslut fattas.

Tillsynen visar att det finns en otydlighet i utbildningen i grundsärskolan när det gäller vilka kunskapskrav undervisningen är inriktad mot. Eleverna i grundsärskolan har både en klasstillhörighet i grundskolan där de får viss del av sin undervisning och en tillhörighet i den så kallade Lilla gruppen. Eleverna får enligt lärarna i grundsärskolan de utmaningar som de behöver för att utvecklas så långt som möjligt, men det är inte tydligt för lärarna, och inte heller för eleverna, i vilka ämnen eleverna läser enligt grundsärskolans respektive grundskolans kursplaner. Av de individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår det inte tydligt om undervisningen är inriktad mot kunskapskraven i grundsärskolan eller i grundskolan.

I tillsynen framkommer också att eleverna i grundsärskolan läser både enligt grundsärskolans och enligt grundskolans kursplaner. Rektorn fattar dock inga beslut om i vilka ämnen eleverna ska läsa enligt grundskolans kursplaner. I intervjuer med lärarna i grundsärskolan framgår att lärarna gör en egen bedömning av i vilka ämnen eleven har förutsättningar att tillgodogöra sig undervisning i grundskolan och vid utvecklingssamtalen informeras föräldrar och elever om vilka framsteg eleven har gjort under innevarande termin. Däremot finns inga beslut fattade och samråd har inte skett med föräldrarna.

Enligt skollagen och läroplanerna för förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem ska lärarna anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Tillsynen vid Vaxö skola visar att det finns lektioner där undervisningen i mindre grad anpassas till elevernas behov och förutsättningar. Enligt eleverna kan de elever som har lätt att nå kunskapskraven ibland få större utmaningar i undervisningen, till exempel svårare böcker eller svårare uppgifter att arbeta med. Däremot ser de flesta lektioner ungefär likadana ut och eleverna arbetar för det mesta med samma material och på samma sätt. I Skolinspektionens elevenkät uppger drygt 26 procent av de svarande eleverna att det stämmer ganska dåligt att "skolarbetet gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer". De lektionsbesök och observationer som inspektörerna gjorde bekräftar elevernas utsagor och inspektörerna såg flera exempel på att elever satt och arbetade med uppgifter som de redan kunde. Några av de lärare som inspektörerna samtalade med uppgav att det ibland är svårt att hinna med att ge de elever som lätt når kunskapskraven den stimulans och ledning som de skulle behöva.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i utbildningen i grundsärskolan. Det finns också brister i skolans arbete med att ge alla elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt

enligt utbildningens mål. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vaxholms kommun föreläggs avhjälpa bristen.

Författning:

1 kap. 4 § och 11 §, 3 kap. 3 § skollagen första meningen, 11 kap. 8 § skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundskolan 2011, avsnitt 1, En likvärdig utbildning och avsnitt 2.2, Kunskaper

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Utformningen av inflytandet anges inte i planeringen av verksamheten och skolan samt fritidshemmet har inte en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.

Motivering:

Enligt skollagen och läroplanerna ska eleverna ges ett aktivt inflytande över utbildningen. Bland annat ska utformningen av inflytandet anges i planeringen av verksamheten. Av planeringen ska framgå att inflytandet har en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.

Skolinspektionen har tagit del av Vaxö skolas kvalitetsredovisning. Av denna framgår inte hur skolan avser arbeta med elevinflytande för att öka deras möjligheter till inflytande. Inte heller i annan dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framgår detta. Rektorn uppger att skolan har för avsikt att utarbeta lokala pedagogiska planeringar där elevernas inflytande tydligt kommer att anges för de olika arbetsområdena.

Av utredningen framgår att utformningen av inflytandet inte anges i planeringen av verksamheten och att det saknas en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vaxholms kommun föreläggs åtgärda bristen.

Författning:

1 kap. 10 §, 4 kap. 14 § första stycket skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundskolan 2011, avsnitt 2.3, Elevernas ansvar och inflytande

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolmiljön vid skolan präglas inte av studiero.

Det finns inte för varje verksamhet en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering:

Enligt skollagen ska skolmiljön präglas studiero och rektorer och lärare ska vidta de åtgärder som behövs för att tillförsäkra eleverna studiero.

I intervjuer med elever och personal på skolan framkommer att det finns svårigheter med att upprätthålla en god studiero i vissa klasser. Vid lektionsbesök på skolan noterade inspektörerna brister i studieron i några klasser. I samband med tillsynen på Vaxö skola fick också Skolinspektionen samtal från föräldrar som uttryckte oro för brister i studieron. Rektorn bekräftar att det framförallt under den gångna höstterminen funnits problem med att tillförsäkra eleverna studiero i några klasser. Detta framgår också av den elevenkät som Skolinspektionen genomförde under höstterminen 2011. I denna anger 48 procent av de svarande eleverna att det stämmer ganska bra att "jag har svårt att arbeta i klassrummet för att andra elever stör". Drygt 39 procent anger att det stämmer ganska dåligt att "i min skola är eleverna koncentrerade på skolarbetet under lektionerna". Även i föräldraenkäten uppger en stor andel föräldrar att det finns brister i studieron, till exempel uppger drygt 47 procent av de svarande föräldrarna att det stämmer helt och hållet eller ganska bra att "mitt barn har svårt för att arbeta i klassrummet för att det är så högljutt". Enligt rektorn har en rad åtgärder vidtagits för att komma tillrätta med bristerna i studieron, bland annat har mer personella resurser satts in i en klass. Trots detta har problemen inte lösts helt och hållet.

Enligt skollagen ska det för varje verksamhet finnas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Av Skolverkets allmänna råd "Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling" (2012) framhålls att planen mot kränkande behandling bör avspegla och utgå från förhållandena i varje enskild verksamhet, där de enskilda verksamheternas specifika förutsättningar framkommer.

För Vaxö skola finns en Likabehandlingsplan som också utgör en plan mot kränkande behandling. Till grund för planen ligger flera trygghetsmätningar och de planerade åtgärderna som grundar sig på dessa mätningar har förts in i planen. Däremot konstaterar Skolinspektionen att det inte tydligt framgår att planen omfattar alla verksamheter i skolan. Exempelvis framgår det inte att grundsärskolans verksamhet är inkluderad i planen.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att skolmiljön vid Vaxö skola inte präglas av studiero på det sätt som författningarna föreskriver. Det finns också vissa brister i planen mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vaxholms kommun föreläggs åtgärda bristerna.

Författning:

5 kap. 3 § och 6 § första stycket, 6 kap. 6 § och 8 § skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundskolan, avsnitt 1 och avsnitt 2.1, Normer och värden.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ser rektor inte till att behovet skyndsamt utreds och att beslut om åtgärdsprogram fattas.

Motivering:

Enligt skollagen ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds om det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som behöver särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn, eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till, i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

På Vaxö skola finns väl utarbetade rutiner för att kartlägga elevernas stödbehov och för att ge de elever särskilt stöd som riskerar att inte nå kunskapskraven eller som uppvisar andra svårigheter i skolsituationen. Däremot finns det brister i arbetet med åtgärdsprogrammen. Av intervjuer med lärare och personal från elevhälsan framgår att skolan håller på att förändra sina rutiner när det gäller arbetet med åtgärdsprogrammen. Tidigare har rektorn blivit informerad om åtgärdsprogrammen först efter att skolans speciallärare eller specialpedagog utarbetat dem. Rektorn har således inte fattat beslut om åtgärdsprogram innan dessa utarbetats. Alla lärare känner inte heller till att det är rektorn som ska fatta beslut om åtgärdsprogram eller i förekommande fall fatta beslut om att åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Vidare framkommer i intervjuer med lärare från grundskolan och personal från elevhälsan att de vidtagna insatserna utvärderas men att åtgärdsprogrammen inte följs upp.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram från grundskolan och grundskolan och kan konstatera att de använder sig av olika mallar. I flera program från grundskolan framgår inte elevens behov på ett tydligt sätt och inte heller hur elevens behov är kopplade till de planerade insatserna. Det framgår inte hur uppföljningen ska gå till och det saknas en överklagandehänvisning. I grundskolan utarbetas åtgärdsprogram en gång varje läsår för samtliga elever oberoende av om de bedöms vara i behov av särskilt stöd eller inte. Anledningen

till detta är att lärarna i grundsärskolan uppfattar att eftersom eleverna är mottagna i särskolan har de också behov av särskilt stöd. I de åtgärdsprogram från grundsärskolan som Skolinspektionen tagit del av framgår elevens behov, skolans insatser och utvärderingen av de vidtagna insatserna. Det är dock inte tydligt om det är grundskolans eller grundsärskolans kursplan som behoven och insatserna är kopplade till. Överklagandehänvisning saknas.

Rektorn på Vaxö skola uppger att hon känner till bristerna i skolans arbete med åtgärdsprogrammen och har påbörjat ett utvecklingsarbete inom detta område. Rektorn behöver dock se över samtliga ovan nämnda brister med arbetet med åtgärdsprogrammen, både för grundskolans och för grundsärskolans elever. För grundsärskolans elever ska åtgärdsprogram utarbetas endast när eleven efter utredning bedöms vara i behov av särskilt stöd. Särskolan är inte en skolform som med automatik innebär att samtliga elever är i behov av särskilt stöd.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i skolans arbete med åtgärdsprogrammen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vaxholms kommun föreläggs åtgärda dessa brister.

Författning:

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Enligt skollagen ska eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande informeras om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Läraren ska i en individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen.

I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att skolan använder sig av en mall för skriftliga omdömen som Vaxholms kommun tagit fram. Skolinspektionen har tagit del av ett antal individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen från Vaxö skola. I dokumenten är det inte tydligt i alla ämnen vilka kunskapskrav som eleven har uppnått. I vissa ämnen finns bara en summarisk beskrivning av vad man har arbetat med i stället för att redovisa hur långt eleven

har nått i sin kunskapsutveckling. I några ämnen skrivs bara ett personligt omdöme om elevens förmåga, till exempel "Alltid med i diskussioner på ett reflekterat sätt". För vissa ämnen saknas information helt och hållet, vilket av lärarna förklaras med att mallen är ny och att alla lärare inte har börjat tillämpa den. Informationen finns då troligen på lösa papper, enligt lärare och rektor. För grundskolans elever har Skolinspektionen inte tagit del av några skriftliga omdömen.

Utredningen visar att det finns brister i Vaxö skolas arbete med att fortlöpande informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vaxholms kommun föreläggs åtgärda bristen.

Författning:

3 kap. 4 §, 10 kap. 13 §, 11 kap. 15 - 16 §§ skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundskolan 2011, avsnitt 2.4, Skola och hem.

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning:**

Rektor ansvarar inte för skolans och fritidshemmets resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ansvarar rektor för kvalitetsarbetet på skolan. I detta ingår att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Av intervjuer med lärare, personal från elevhälsan och rektor framgår att det tidigare inte har funnits något systematiskt kvalitetsarbete på skolan som lärare, övrig personal, elever och vårdnadshavare deltagit i. Varje arbetslag har årligen genomfört utvärderingar av den egna verksamheten och dessa utvärderingar har legat till grund för en sammanställning som skolans tidigare rektor har gjort. Den senaste kvalitetsredovisningen, "Kvalitetsredovisning 2011", som Skolinspektionen har tagit del av, skrevs av en tillfälligt anställd rektor och utgör en kortfattad och summarisk redovisning av vissa arbeten som genomförts under det gångna året. Däremot saknas redovisning av måluppfyllelse och resultat samt utvärdering och analys. Exempelvis saknas en skolövergripande sammanställning av elevernas kunskapsresultat för årskurs 5, och skolans uppgifter om kunskapsresultaten i de nationella ämnesproven för årskurs 3 stämmer inte överens med de resultat som finns i nationell statistik. För att skolan ska kunna vidta åt-

gärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat är det enligt Skolinspektionen av stor vikt att skolan följer upp och utvärderar elevernas måluppfyllelse på ett korrekt sätt. Skolans nytillträdda rektor uppger att hon är medveten om bristerna i det tidigare kvalitetsarbetet och uppfattar detta som ett stort utvecklingsområde för skolan. Som underlag för det kommande kvalitetsarbetet uppger rektorn att hon tillsammans med personalen har påbörjat ett arbete för att ta fram fler resultat och analysera dessa.

För fritidshemmet finns en egen kvalitetsredovisning för 2010, som Skolinspektionen tagit del av. Någon redovisning för 2011 finns inte. I den kvalitetsredovisning som Skolinspektionen granskat framgår det till viss del hur arbetet bedrivs på fritidshemmet. Däremot framgår det inte vilka mål för fritidshemmet som har uppnåtts och under rubrikerna Verksamhetens mål refereras till skolans mål och att målet för fritidshemmet antingen är detsamma som skolans mål eller är "ett komplement till skolan". Enligt den personal på fritidshemmet som Skolinspektionen samtalat med har de tidigare inte varit involverade i något övergripande kvalitetsarbete. Däremot har man haft planeringskvällar och gått igenom målen för fritidshemsverksamheten.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vaxholms kommun föreläggs avhjälpa bristen.

Författning:

4 kap. 4–5 §§ skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundskolan 2011, avsnitt 2.8, Rektors ansvar.

Bedömningsområde: Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning:**

Alla elever har inte lika tillgång till den utbildning som anordnas.

Motivering:

Enligt skollagen ska elever ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Av intervjuer med personal och rektor på Vaxö skola framgår att skolans elever inte har tillgång till någon studie- och yrkesvägledning för att vägleda eleverna inför exempelvis språkval och eventuella skol- och gymnasieval. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vaxholms kommun föreläggs åtgärda bristen.

Författning:

1 kap. 8 §, 2 kap. 29 § skollagen samt Lgr 11 och Läroplan för grundskolan 2011, avsnitt 2.6, Skolan och omvärlden

Bedömningsområde: Fritidshemmets uppdrag och innehåll

Bedömning:

Fritidshemmet arbetar inte medvetet för att motverka traditionella könsmönster.

Motivering:

Enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet ska skolan aktivt och medvetet främja flickors och pojkars lika rätt och möjligheter och skolan har ett ansvar för att motverka traditionella könsmönster.

Av intervjuer med personal på fritidshemmet framgår att de sällan på ett medvetet sätt planerar verksamheten för att motverka traditionella könsmönster. I stället låter de eleverna själva välja aktiviteter. Oftast väljer flickorna då vad som traditionellt kan anses vara typiska flicklekar och pojkarna pojklekar. Elever som Skolinspektionen samtalat med uppger att de inte brukar prata om skillnader mellan flickor och pojkar och att de aldrig uppmuntras att delta i andra aktiviteter än de som de brukar välja spontant. Rektorn bekräftar att man behöver se över det systematiska kvalitetsarbetet även på fritidshemmet.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i fritidshemmets arbete med att medvetet motverka traditionella könsmönster. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Vaxholms kommun föreläggs åtgärda bristen.

Författning:

14 kap. 2 § skollagen samt Lgr 11, avsnitt 1, Skolans uppdrag

Bakgrund

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Enligt nationell statistik från år 2011 finns det stora variationer i resultat på de nationella ämnesproven i årskurs 3. På ett av delproven i matematik, Skriftliga räknemetoder, uppnår endast 57 procent av eleverna målen, medan resultaten på övriga delprov varierar mellan 81 och 95 procent. Jämfört med riket är resultaten för Vaxö skola lägre på flertalet delprov i matematik. I svenska varierar resultaten mellan 76 och 100 procent vilket är ungefär i nivå med genomsnittssiffrorna för riket. Anmärkningsvärt är att Vaxö skola redovisar betydligt bättre resultat än vad den nationella statistiken visar. Enligt skolans egna uppgifter uppnår samma år 91 procent av eleverna kraven för de nationella ämnesproven i matematik och 100 procent i svenska. Den nuvarande rektorn har ingen förklaring till varför skolans resultatsammanställning skiljer sig från den nationella statistiken.

När det gäller elevernas kunskapsresultat i årskurs 5 saknar skolan en skolövergripande sammanställning av elevernas måluppfyllelse i alla ämnen vilket innebär att skolan saknar verktyg för att analysera elevernas kunskapsutveckling och därmed vidta korrekta åtgärder för att förbättra elevernas måluppfyllelse.

Eleverna i årskurs 5 genomförde inte de nationella ämnesproven 2011 eftersom dessa var frivilliga. Således saknas statistik från dessa. Vaxö skola har inte heller någon annan sammanställning av elevernas måluppfyllelse år 2011 i årskurs 5 i förhållande till de nationella målen för utbildningen. För 2010 visar den nationella statistiken att resultaten varierade mellan olika delprov, mellan 93 och 100 procent, och låg genomgående högre än motsvarande resultat för riket.

Vaxö skola saknar resultat på övergripande skolnivå för grundsärskolan.

Måluppfyllelse och resultat i fritidshemmet

Fritidshemmet i Vaxö skola bedrivs i fyra olika grupper och tillsynen visar att eleverna erbjuds en verksamhet som till stora delar uppfyller författningarnas krav på en meningsfull fritid och ett komplement till skolan. Personalen uppger i intervju att de planerar verksamheten utifrån läroplanens övergripande mål. Däremot finns det brister i uppföljning och utvärdering av fritidshemmets verksamhet, och i den senaste kvalitetsredovisningen för skolbarnomsorgen från 2010 saknas verksamhetsspecifika mål för fritidshemmet. För 2011 saknas dokumenterat kvalitetsarbete.

Tillsynen visar också att det finns brister i fritidshemmets arbete med att med-

vetet motverka traditionella könsmönster.

Resultat värdegrundsarbetet

På Vaxö skola bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete och de elever som inspektörerna samtalat med uppger att de trivs och känner sig trygga. Eleverna uppger vidare att det sällan förekommer kränkningar och att lärarna alltid tar tag i bråk och konflikter när sådana uppstår. Dock finns det brister i studieron i vissa klasser. Den enkät som Skolinspektionen genomförde hösten 2011 visar att en stor andel elever i årskurs 5 samt föräldrar upplever att det finns brister i studiero och att skolans regler inte efterlevs.

Eleverna vid fritidshemmet uppger att miljön känns trygg och att personalen är duktig på att ta tag i konflikter när sådana uppstår.

Beskrivning av Vaxö skola

Vaxö skola ligger centralt i Vaxholm och erbjuder utbildning för elever i förskoleklass, grundskola, grundsärskola samt fritidshem. På skolan finns två grupper inom förskoleklass, åtta klasser inom årskurserna 1-6 och en grupp med elever i grundsärskolan årskurserna 5 och 6, kallad Lilla gruppen. Fritidshemsverksamhet erbjuds i fyra grupper för barn i åldern 6-10 år. Fritidshemsverksamhet för barn i åldern 10-12 år erbjuds i den så kallade Storstugan, i anslutning till Norrbergsskolan. För denna verksamhet ansvarar Norrbergsskolans rektor. Vid tiden för tillsynen finns 39 elever i förskoleklassen, ca 200 elever i grundskolan och 5 elever i grundsärskolan. Totalt 132 elever är inskrivna på fritidshemmet.

För verksamheten ansvarar en rektor som tillträdde sin tjänst 15 februari 2012, dvs. två veckor innan tillsynsbesöket i skolan.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Lotta Hedén deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Elisabeth Ritchey
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet redovisas i ett sammanfattande beslut. Fritidshem inspekteras i anslutning till tillsynen av den grundskola de tillhör. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).